

Een klein 'uitstapje' dat vijf jaar duurde

HET ONVOORSTELBARE OORLOGSVERHAAL VAN JULES DEPUYDT

Als de Grootte Oorlog uitbreekt, is Jules Depuydt vijftientig en al enkele jaren getrouwd met Elisa Verbrigghe, de dochter van de Stavelse cafébaas (en mollenvanger) Amandus Verbrigghe. Samen met een kameraad trekt hij eind november 1914 met paard en kar naar Poperinge om boodschappen te doen. Hij zal pas vijf jaar later terug thuis komen.

Op de terugweg van Poperinge loopt het helemaal fout. Vele landgenoten zijn op dat moment op de vlucht geslagen voor de oprukkende Duitsers en het oorlogsgeweld. De sfeer is zeer gespannen, want de vrees dat er zich spionnen onder de vluchtelingen bevinden, is groot. Daarom worden er in dit kleine stukje onbezet België grondige controles uitgevoerd.

In Krombeke wordt Jules Depuydt door de *gendarmes* opgepakt als 'verdacht persoon'. Hij probeert met handen en voeten uit te leggen dat hij geen vluchteling is en in het naburige Stavele woont, maar tevergeefs. Jules spreekt geen woord Frans en de Franssprekende *gendarmes* verstaan geen *Vlaams*. Op zijn *permis de séjour* schrijven de *gendarmes* het voor Jules onbegrijpelijke 'Renvoyé de la Belgique par cause de comportement suspect'.

Jules Depuydt wordt als 'verdacht persoon' opgepakt in Krombeke. (Foto In Flanders Fields)

Jules Depuydt wordt verplicht tewerkgesteld in Frankrijk. Na een lange tocht met boot en trein belandt hij in de Zuid-Franse kuststad Biarritz. Hij wordt er achtereenvolgens aan het werk gezet bij de vuilnisdienst van de stad, als schapen- en geitenhoeder en als knecht op een landbouwbedrijf.

Later wordt hij 'overgeplaatst' naar Parijs. Hij moet er onder meer grondwerken uitvoeren voor de nieuwe gebouwen van autofabrikant Renault, die tijdens de Eerste Wereldoorlog een belangrijke rol speelt als producent van pantservoertuigen.

Tijdens de oorlog produceert Renault pantservoertuigen.

Daar krijgt hij het goede nieuws: hij wordt niet langer als een 'verdacht persoon' beschouwd. Maar als 'vrij man' is hij nu wel in dienst van het Belgisch leger en na een opleiding in het oefenkamp van Parigné-Levêque wordt hij aan het front ingezet aan de Dodengang bij Diksmuide en in de sectoren Steenstraete, Merkem en Noordschote. Even op rust gaan bij zijn familie in Stavele is er niet bij. En tijdens het eindoffensief ontsnapt hij ter nauwer nood aan de dood.

Het opleidingskamp van het Belgische leger in Parigné-L'Évêque nabij Le Mans.

'Jongens, 't is gedaan. Om 11 uur is het wapen-wapenstilstand', zo hoort Jules Depuydt zijn luitenant op 11 november 1918 zeggen. Maar nog kan hij niet naar huis, want samen met zijn regiment trekt hij naar Keulen voor de bezetting van het Ruhrgebied. Zo komt hij pas op 28 juli 1919 eindelijk weer thuis.

De feestvreugde maakt al gauw plaats voor de harde realiteit: om brood op de plank te brengen moeten de gedemobiliseerde soldaten zo snel mogelijk aan werk geraken. En waar was er werk? Aan het 'front', waar hij een jaar geleden nog in de loopgraven zat. In de modder van het verzopen land moet hij van 's morgens vroeg tot 's avonds laat puin ruimen en delfwerken verrichten voor het begin van de wederopbouw... Het zijn de naweën van de Grootte Oorlog.

Met dank aan Romain Depuydt en De IJzerbode

Jules Depuydt, in het midden, rechtstaande achter de luitenant